

## Urho Kekkonen viimeinen presidenttikausi

Urho Kekkonen oli valittu vuoden 1973 alussa poikkeuslailla jatkamaan presidenttinä nelivuotiskauden 1974 - 1978. Taustana oli ulkopoliittisesti kriittinen vaihe, jolloin muun muassa tehtiin EEC-vapaakauppasopimus ja aloitettiin Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökonferenssin valmistelut. Helsingissä kesällä 1975 pidetyn Etykin päätöskonferenssin jälkeen niin Suomen kuin Kekkonenkin asema oli suuresti vahvistunut. Kansainvälisessä politiikassa elettiin suurvaltojen välisen liennytyksen aikaa.

SDP pyysi jo keväällä 1975 Kekosta ehdokkaakseen vuoden 1978 presidentinvaaleihin. Pyyntö kuvasti sekä Kekkonen suurta suosiota että muiden sopivien ehdokkaiden puutetta. Kekkonen suostui edellyttäen, että vaalit pidettäisiin normaalisti. Pian myös muut suuret puolueet nimesivät Kekkonen ehdokkaakseen. Ongelmaksi oli kohoamassa lähinnä korkea ikä, sillä uuden kauden päättyessä hän olisi jo 83-vuotias. Toistaiseksi Kekkonen oli kuitenkin osoittanut olevansa yhä erinomaisessa kunnossa.

Kekkonen valintaa ryhtyivät tukemaan kaikki merkittävät puolueet, vaikka ne eivät muodostaneet yhtenäistä vaaliliittoa. Vastaehdokkaiksi asettuivat "vanha tuttu vastustaja" Veikko Vennamo sekä kolme muuta pikkupuolueiden edustajaa. Kekkonen kampanjoi valtiomiesmäisen hillitysti Paasikivi-Seuran avustuksella, eikä uudelle kaudelle pääsy ollut missään vaiheessa uhattuna. Hän sai valitsijamiesten vaalissa yli 82 prosenttia äänistä ja tuli valituksi tasavallan presidentiksi helmikuussa 1978 pidetyssä vaalitulaisuudessa heti ensimmäisellä kierroksella 259 äänellä.

Urho Kekkonen hoiti uudella kaudella virkaansa aluksi ilman suurta dramatiikkaa, joskin jo monista vanhuuden oireista kärsien. Hän keskittyi lähinnä ulkopoliitiikan hoitoon havaitessaan suurvaltasuhteiden jälleen heikentyvän ja "uuden kylmän sodan" vaiheen alkavan. Presidentin käsityksistä ja vakavista tunnelmista tuossa tilanteessa kertoo vuonna 1980 julkaistu kirja Tamminiemi.

Puolueiden keskinäiset kiistat kärjistyivät vuoden 1981 keväällä, kun alkoi näyttää ilmeiseltä, että presidentin voimat ovat vakavasti heikentyneet ja kilpa seuraajasta todella alkamassa. Pääministeri Mauno Koivisto puolusti silloin menestyksellä asemaansa kaatamisyriä vastaan, mutta syyskuun alussa hallituksen odotettiin jo hajoavan.

Loppukesällä 1981 Kekkonen sairastui ja joutui 11. syyskuuta sairaslomalle. Sairauden osoittauduttua vakavaksi hän sai 26. lokakuuta eron presidentin virasta.

---

Lähteinä mm. Osmo Apunen, Linjamiehet (2005), s. 267 - 309; Martti Häikiö, Presidentin valinta (1993), s. 355 - 356; Juhani Suomi, Liennytyksen akanvirrassa (1998), s. 587 - 615 ja Umpeutuva latu (2000).